

Tytuł rozprawy doktorskiej:

Dokumenty muzyczne Donna Alana Pennebaker (1961-1989)

Streszczenie

Dokumentalne kino muzyczne bez wątpienia należy do najpopularniejszych wariantów tzw. kina faktów. Powstały na przełomie lat 50. i 60. XX w. fenomen cieszy się uznaniem zarówno fanów muzyki, jak i zwolenników X muzy. Jednym z autorów sukcesu dokumentu muzycznego, a także jednym z protoplastów samej koncepcji tego typu kina, był amerykański reżyser Donn Alan Pennebaker. Dokumentalista zasłynął jako twórca pierwszych *rockumentaries*, a do annałów historii filmu przeszedł jako etatowy kronikarz przemian zachodzących na mapie muzycznej popkultury. Jego kamera uwieczniła tak ikoniczne wydarzenia jak pamiętna trasa koncertowa Boba Dylana po Wielkiej Brytanii w 1965 roku, słynny festiwal w Monterey Pop w roku 1967, czy też symboliczna śmierć glam rocka mająca miejsce w trakcie ostatniego koncertu Ziggy'ego Stardusta.

Mimo niewątpliwego udziału Amerykanina w powstaniu i ewolucji muzycznego dokumentalizmu, na chwilę obecną w dalszym ciągu brakuje publikacji omawiających w sposób wyczerpujący sylwetkę reżysera oraz jego „muzyczną” twórczość i jej ewentualne oddziaływanie. Powodem powstania dysertacji była chęć wypełnienia owego braku, poprzez całościowe spojrzenie na muzyczne filmy tego autora nakręcone w latach 1961-1989, w tym wola opracowania historycznego jego artystycznej spuścizny.

Podstawowe zagadnienie, któremu poświęcono dysertację, dotyczy stylu reżysera oraz ewolucji poetyki jego filmów na przestrzeni lat. Istotą problemu nie jest jedynie określenie kierunku przemian, ale i wskazanie czynników odpowiadających za ich przebieg. W trakcie analiz wzięto pod uwagę takie zależności, jak: postęp w dziedzinie sprzętu filmowego, rozwój telewizji, przemiany społeczne i kulturowe, aspekty ekonomiczne oraz konteksty polityczne. Wiodącym wątkiem opracowania jest ponadto umiejscowienie twórczości Pennebaker w obrębie zjawisk charakterystycznych dla dokumentu poszczególnych dekad (zwłaszcza nurtu *direct cinema*), a także różnych form telewizyjnych oraz tradycji kina propagandowego. Ważny problem stanowi również rola, jaką amerykański twórca odegrał w kształtowaniu dokumentalizmu muzycznego.

Głównymi metodami badawczymi wykorzystanymi w dysertacji są metody badań historyczno-filmowych, kulturoznawczych, a także badania komparatystyczne. Istotną rolę w toku przygotowań opracowania pełniło szerokie spojrzenie kulturoznawcze oraz analiza kontekstowa.

Rozprawa podzielona została na cztery części składające się łącznie z siedmiu rozdziałów. Pierwszą część poświęcono założeniom wyjściowym, druga obejmuje twórczość reżysera z lat 1961-1969, część trzecia odnosi się do filmów nakręconych w latach 1970-1989, a część ostatnia stanowi podsumowanie analiz oraz próbę sformułowania wypływających z nich wniosków.

Rezultatem badań jest poszerzenie i usystematyzowanie wiedzy na temat muzycznych produkcji Donna Alana Pennebaker'a. W konsekwencji wyodrębniono m.in. cechy stylu reżysera, wyeksponowano wpływ stworzonego przez niego języka filmowego na szeroko pojęte dokumentalne kino muzyczne, a także zwrócono uwagę na związek pomiędzy ewolucją artystyczną autora, a zachodzącymi na przestrzeni dekad przemianami, zarówno kulturowymi, społecznymi, jak i np. technologicznymi. Analizy przeprowadzone na potrzeby opracowania wyraźnie wskazują na to, że twórczość artysty, aktywnego przez kilka dziesięcioleci, stanowi znakomite zwierciadło owych przeobrażeń.

A handwritten signature in black ink, appearing to be 'Kun', written in a cursive style with a long horizontal flourish extending to the right.